

Zagrożenie powodzią torfowisk nad Zalewem Szczecińskim (Pomorze Zachodnie) – przyczyny i skutki

Flood threat of peatbogs on the Szczecin Lagoon (Western Pomerania) – causes and effects

JANINA JASNOWSKA¹, MARIOLA WRÓBEL²

*Katedra Botaniki i Ochrony Przyrody, Zachodniopomorski Uniwersytet Technologiczny
71–434 Szczecin, ul. Słowackiego 17
e-mail: j.jasnowska @chello.pl¹, mariola.wrobel@zut.edu.pl²*

Słowa kluczowe: torfowiska, powódź, depresja, siedliska przyrodnicze, Zalew Szczeciński.

Abstrakt: Katastrofalne skutki dla zalewanych wodami powodziowymi torfowisk na wschodnim wybrzeżu Zalewu Szczecińskiego i Rostoki Odrzańskiej były wynikiem zniszczenia wałów przeciwpowodziowych, które chroniły depresyjnie położone obszary przed zalaniem. Wybudowany pod koniec XIX wieku system melioracyjny wymuszał odpływ wody poza obwałowania tworząc warunki sprzyjające różnicowaniu się siedlisk przyrodniczych. Po 1989 roku, w nowej sytuacji ekonomicznej, ograniczono zarówno użytkowanie rolnicze tych terenów, jak i funkcjonowanie systemu odwadniającego. Wiele urządzeń i obiektów melioracyjnych zostało zniszczonych lub zlikwidowanych. W rezultacie postępowało wtórne zabagnienie siedlisk, a na przełomie roku 2007 i 2008 powódź zniszczyła tysiące hektarów, częściowo użytkowanych, niskich złóż torfowych oraz rezerwy przyrody położone na złożach wysokich i przejściowych w ostojach Natura 2000: „Łąki Skoszewskie” (PLB320007), „Ujście Odry i Zalew Szczeciński” (PLH320018) i „Uroczyska w Lasach Stepnickich” (PLH320033).

SUMMARY

Jasnowska J., Wróbel M. Flood threat of peatbogs on the Szczecin Lagoon (Western Pomerania) – causes and effects

Disastrous consequences for flooded peatbogs on the east coast of the Szczecin Lagoon and the Mouth of the Odra River are the result of floodbanks destruction which protected depressive areas against the flood. Developed, at the end of 19th century, the drainage system forced the outflow outside the floodbanks and created favourable condition for nature habitats to diversity. After 1989 year, in a new economic situation, drainage was reduced, drainage appliances and ditches maintenance was abandoned, some pumps were cut off or closed down as well as locks on drainage ditches in peatbogs. As a result was observed progressive secondary bogging of nature habitats whereas at the end of 2007 year and the beginning of 2008 year the flood destroyed low peat deposits as well as transitional and high peat ones. These peaty areas are protected as nature reserves and located within the Natura 2000 bird refugium PLB320007 „Łąki Skoszewskie” and habitat ones: PLH320018 „Ujście Odry i Zalew Szczeciński” and PLH320033 „Uroczyska w Lasach Stepnickich”.